

De Praatvogel

December 2019

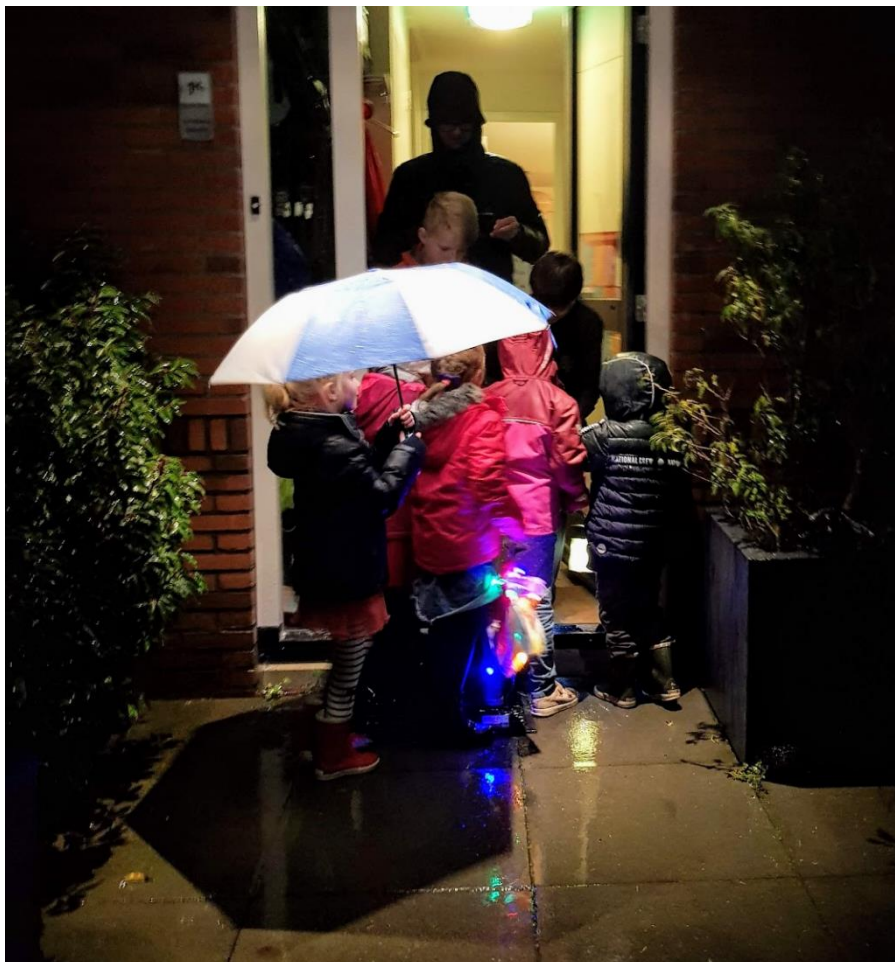

Foto: Mark Peerdeman

Sint Maarten, Sint Maarten, de koeien hebben staarten...

In dit nummer onder meer:

Nieuws van de Geesten
Vogeltrek
Stille Film in de Paulus

De Praatvogel is het blad voor en door Vogelwijkers en wordt gefinancierd/ uitgegeven door de Stichting Wijkcomité Vogelwijk. De Praatvogel komt 4 maal per jaar uit. Auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor hun inbreng en teksten. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden kopij in te korten of niet te plaatsen. De auteursrichtlijnen vindt u op onze website: <http://leiden.vogelwijk.nl>

Bijdragen/ingezonden stukken door wijkbewoners worden enorm op prijs gesteld. Deze kunnen worden gestuurd naar redactie@vogelwijk.nl. De deadline voor het insturen van tekst voor de komende Praatvogel is: **13 april 2020**

Wilt u een *advertentie* plaatsen? De kosten bedragen €85,- per editie voor een pagina en €250,- voor een gehele jaargang. Verdere informatie valt in te winnen bij de penningmeester van het Wijkcomité: hetgos68@gmail.com

De Praatvogel is ook in kleur te lezen via:

<http://leiden.vogelwijk.nl>

Foto's staan op internet en kun je bekijken via:

www.picasaweb.com/Praatvogel

Redactie Praatvogel

Rutger Hagen
Cees Meijer
Mark Peerdeman

redactie@vogelwijk.nl
rutger.hagen@gmail.com
secretaris@vogelwijk.nl
markpeerdeman@hotmail.com

Stichting Wijkcomité Vogelwijk

Voorzitter	Birte Kristiansen	birte.kristiansen@xs4all.nl	06-50290482
Secretaris	Cees Meijer	secretaris@vogelwijk.nl	06-50262835
Penningmeester	Gosse Jensma	hetgos68@gmail.com	06-41491761
	Thera Stam	fam.r.d.stam@casema.nl	071-5153040
	Dick de Vos	dickdevos@me.com	06-22247597
	Mark Peerdeman	markpeerdeman@hotmail.com	

Belangrijke contactgegevens

- ❖ Wijkagent Harold Kroep
0900-8844
harold.kroep@politie.nl
- ❖ buitengewoon opsporingsambtenaar Leiden Noord, Afdeling Handhaving
Openbare Ruimte Maurits Schouwenaar
www.leiden.nl/melding
- ❖ Gemeente Leiden Servicepunt woonomgeving (incl. grofvuil, containers)
14071 of www.verbeterdebuurt.nl
- ❖ Vogelnetwerk
vogelnetwerk@vogelwijk.nl voor burenhulp
- ❖ Sociaal Wijkteam, voor zorgvragen
071-5164904 swt noord@leiden.nl
- ❖ Wijkambassadeur Energie, Yung Lie
yunglie8@gmail.com

INHOUD

Praatvogel December 2019

- ❖ Voorwoord
- ❖ Mededelingen en oproepjes
- ❖ Nieuws van de Geesten
- ❖ Transformatie Bio-Sciencepark
- ❖ Vogeltrek over de Vogelwijk
- ❖ Vriendenevenement de Paulus
- ❖ De Kloosters, deel II
- ❖ Wist u dat...
- ❖ Agenda
- ❖ Praatvogel Poëzie

serviceflat **SCHOUWENHOVE**

VORSTELIJK WONEN AAN DE RAND VAN LEIDEN

Veilig, zorgeloos en comfortabel wonen in het hart van de Randstad, met alle service en voorzieningen onder handbereik.

- › Eigentijdse, ruime huurappartementen
- › Zelfstandig en beschermd wonen
- › Privacy én sociale activiteiten
- › Wonen inclusief service vanaf 1939 euro

Nu te huur: comfortabele appartementen voor senioren

www.schouwenhove.nl

T 071 - 531 20 21

Meer zonnepanelen in de Vogelwijk!

Samen met jullie zet Vogelwijk Energiezuinig zich met enthousiasme in voor het verduurzamen van onze mooie Vogelwijk. En uiteraard horen daar zonnepanelen bij. Daarom hebben we in oktober gevraagd welke bewoners graag meer zonnepanelen op hun huis zouden willen hebben en daar is een tiental aanmeldingen op gekomen.

Hoe kan Vogelwijk Energiezuinig je ondersteunen bij de aanschaf van zonnepanelen?

Onder andere door:

- Het verzamelen van benodigde informatie om een besluit te kunnen nemen
- Mee te kijken naar wat de meest geschikte optie is voor jouw individuele woonsituatie
- Ondersteunen bij de selectie van leveranciers
- Offertebeoordeling
- De bundeling van vragen aan de leveranciers, want gezamenlijk valt er voordeel te behalen!

Misschien heb je wel eens een offerte aangevraagd bij een of meer leveranciers van zonnepanelen en zie je door de bomen het bos niet meer, omdat je offertes thuisgestuurd met allerlei verschillende adviezen over merken panelen en omvormers, installatie- en andere kosten. Het is als leek niet makkelijk om daar uit te kiezen. Precies om deze redenen heeft een tiental bewoners zich tot nu toe bij deze zonnepanelenactie van Vogelwijk Energiezuinig aangesloten.

We zijn met deze bewoners aan tafel gaan zitten om te inventariseren:

- Hoeveel panelen passen bij welke situatie?
- Welke merken panelen en omvormers enzovoort zijn de beste?
- Welke leverancier is betrouwbaar?

Met de expertise van Vogelwijk Energiezuinig zijn de meest voorkomende algemene vragen te beantwoorden. Met de informatie die we hebben gekregen, vragen we een drietal leveranciers om offertes te maken.

In de flyer die jullie onlangs in de bus hebben gekregen, staat hoe je ook kunt meedoen.

Als we dit kwartaal starten moet het mogelijk zijn om in maart/april 2020 te kunnen profiteren van zonnig lenteweer!

Met vriendelijke groeten,

Vogelwijk Energiezuinig

energiezuinig@vogelwijk.nl

<https://leiden.vogelwijk.nl/energiezuinig/>

Voorwoord

Het kan niemand ontgaan zijn dat de Vogelwijk een subsidie van ruim 50.000 euro toegekend heeft gekregen. Daarmee hebben wij de na de Merenwijk naar aanleiding van een bewonersinitiatief een dergelijke subsidie binnengehaald. Sommige andere wijken zijn door de gemeente zelf bestempeld als wijken waar de gemeente een vernieuwend energiebeleid wil voeren. De Vogelwijk hoorde helaas niet bij die selectie en daarom heeft een groepje bewoners zelf de handschoen opgenomen. Met succes!

Een aantal initiatiefnemers is nauw betrokken bij het wijkcomité. Cees en Gosse hebben voorsnog een dubbele pet op en Els die nog niet zo lange geleden heeft afgezwaaid als voorzitter bij het wijkcomité, is de nieuwe voorzitter van dit energie-initiatief. Verder zijn vanuit de wijk Carlijn, Gijs en Joke betrokken. Van buiten de wijk is Yung-Lie aangesloten die de nodige expertise meebrengt als wijkambassadeur.

De opzet is dat Vogelwijk Energiezuinig en het wijkcomité nauw gaan samenwerken, maar het is niet de bedoeling dat zij een en dezelfde worden, want vanwege financiële en juridische kwesties is het beter deze twee stichtingen gescheiden te houden. Energiezuinig gaat zich – hoe kan het ook anders- bezighouden met energie besparende maatregelen en de energietransitie van het gas af. Daar komt bij dat in 2023 de riolering in de hele wijk vernieuwd gaat worden en dat het moment is om aanpassingen aan de infrastructuur te maken. Daarbij kan men denken aan maatregelen als het opvangen van regenwater, wat vervolgens gebruikt kan worden om wc's door te trekken of de tuin te sproeien....we weten het nog niet precies...dat is exact waar deze werkgroep een belangrijke taak te vervullen heeft! Het wijkcomité behoudt de taken die het altijd al had en die richten zich vooral op praktische zaken die met de gemeente afgestempeld moeten worden, biodiversiteit in en rondom de wijk en sociale cohesie.

Rest mij als voorzitter niets anders dan dit nieuwe wijkinitiatief heel veel succes te wensen met hun opdracht. Ik moedig iedereen in de wijk aan om gebruik te maken van het feit dat deze expertise nu in de wijk opgebouwd wordt. Voor alle vragen over spouwmuren isoleren, zonnepanelen, waterzijdig inregelen van de ketel etc. kunt u bij deze groep terecht. Ditmaal geen slager die zijn eigen vlees keurt, maar gedegen onafhankelijk advies, maak er gebruik van!

Verder wens ik iedereen hele fijne feestdagen en ik hoop u allemaal op 1 januari te zien bij de Nieuwjaarsborrel in het Vogelnest!

Birte Kristiansen

Voorzitter Stichting Wijkcomité Vogelwijk

Mededelingen en Oproepjes

Jouw Advertentie in de Praatvogel?

Weet je dat het mogelijk is om tegen een heel gunstig tarief in de Praatvogel te adverteren?

Een advertentie op een hele pagina kost voor een jaargang € 250.

Per editie betaal je € 85.

Meer informatie kun je krijgen bij de penningmeester van het Wijkcomité: Gosse Jensma
hetgos68@gmail.com

De Praatvogel wordt huis-aan-huis bij meer dan driehonderd woningen bezorgd en bereikt in principe ruim duizend bewoners.

Wijkcomité

Sint Maarten

Sint Maarten was dit jaar in de vogelwijk een bijzonder regenachtige dag. Een veertigtal kinderen trok zich daar echter helemaal niks van aan en verzamelde in de speeltuin om hun zelfgemaakte lampionnen te laten zien en liedjes te oefenen. Daarna ging een bonte stoet kinderen en ouders in een kleurige optocht langs de huizen op zoek naar de speciale Sint Maartenposter die de speeltuin van tevoren had verspreid. Er werd uit volle borst gezongen en veel kinderen kregen snoep toegestopt omdat ze dat zo mooi deden. Het was een gezellige avond.

Mark Peerdeman

Hoogste Punt Nieuweroord Bereikt

Wist u dat het hoogste punt van Nieuweroord bereikt is?

Op 12 december was er een bijeenkomst in de nieuwe parkeerkelder van Nieuweroord. Wethouder Fleur Spijker (foto) bedankte de betrokkenen uit de buurt voor hun constructieve bijdrage in het proces. Veel van de nieuwe bewoners waren aanwezig en sommigen hebben hun naam of een wens op de bovenste dekplaat van het gebouw gezet, voordat deze werd opgehesen. Het was een mooie gelegenheid voor de nieuwe bewoners om nader kennis te maken.

Thera Stam

Sint in de Speeltuin

Zaterdag 30 december bezoekt Sinterklaas de speeltuin. Dit bezoek is een traditioneel onderdeel van het drukke decemberprogramma van de Goedheiligman in Nederland. In afwachting van dit bezoek kon de jeugd zich vermaken met het versieren van chocoladeletters. De belangstelling hiervoor was erg groot, het aantal kinderen dat zich hiervoor had opgegeven lag zo rond de zeventig. Dit zorgde voor een gezellige drukte in het speeltuingebouw.

Twee roetveegpieten kwamen de zaak verkennen en oefenden alvast wat dansjes met de kinderen. Sint zelf kwam daarna. Ondanks dat vorig jaar tijdens de binnenkomst zijn mijter was afgevallen, kwam hij dit maal dansend de zaal binnen, een unicum dat we nog niet eerder hadden meegemaakt in onze wijk. Gelukkig verloor hij dit jaar zijn mijter niet.

Nadat er voetbal- en judopresentaties waren gegeven en er was gezongen voor de jarige Kees kreeg ieder kind een leuk cadeau.

Mark Peerdeman

Kapotte Straatverlichting?

De gemeente Leiden heeft een prachtig systeem om online meldingen te doen van kapotte straatverlichting. Dit is te vinden op:

<https://storing.moononline.nl/gemeenteleiden>

U voert de straatnaam in en kunt op een kaartje de defecte verlichting aanklikken om melding te doen. Pas geleden was de waarschuwingsverlichting van de voetgangersoversteekplaats bij de kruising Lijsterstraat-Rijnsburgerweg kapot en dit leverde een onveilige situatie op. Na melding was dit binnen een dag gerepareerd.

Mark Peerdeman

Toch weer een Kiss & Ride

De Kiss and Ride aan deze kant van het station komt (natuurlijk) weer terug. De gemeente heeft deze enkele maanden onverwacht opgeheven en bloembakken geplaatst om te voorkomen dat er nog mensen zouden worden afgezet. Eén van de opgegeven redenen was dat 'het licht uit de koplampen van de auto's hinderlijk is voor mensen die het station uitkomen'. Dat het hierdoor moeilijker werd om als oudere, of mindervalide, bij het station te komen, speelde blijkbaar een minder belangrijke rol in de overweging van de gemeente. Bovendien bleek al snel dat de geplaatste bloembakken voor gevaarlijke situaties zorgden.

De gemeente heeft na protest van bewoners, oppositie, publicatie in diverse media en waarschijnlijk ook ten gevolge van voortschrijdend inzicht, haar beslissing herzien. In afwachting tot de definitieve herinrichting van het stationsterrein zal er weer een Kiss and Ride worden gerealiseerd. Er komt ruim 16 strekkende meter parkeerplaats én een extra invalidenparkeerplaats.

Redactie

Vooraankondiging ALV

De algemene ledenvergadering van het Wijkcomité Vogelwijk zal plaatsvinden op 17 maart 2020. De aanvangstijd is 20:00. Deze vergadering is open voor alle geïnteresseerden woonachtig in de Vogelwijk.

Het wijkcomité is geen formele buurtvertegenwoordiging, maar een stichting die tot doel heeft om als gesprekspartner van de gemeente op te treden. We geven input vanuit de wijk aan de gemeente en agenderen onderwerpen die in de wijk spelen. Ook stimuleren en faciliteren we wijkinitiatieven en organiseren en ondersteunen we wijkcommunicatie. Tot slot, en niet onbelangrijk, proberen we de sociale cohesie in de wijk te vergroten

Wijkcomité

Nieuwjaarsborrel

Traditiegetrouw heffen we ook in 2020 op Nieuwjaarsdag met elkaar het glas op een mooi jaar. Dit doen we om 16:00 in het speeltuingebouw in de Vogelwijk. Een mooie gelegenheid om oude bekenden te zien en nieuwe vrienden te maken. Dus of u nu al jaren in de wijk woont, of hier pas naar toe bent verhuist, wees welkom!

Het Wijkcomité zorgt voor drankjes en hapjes, de toegang is gratis, dus loop zeker even binnen.

Wijkcomité

Nieuws van de Geesten

Mark Peerdeman

De gebieden Endegeest en Overgeest heten samen 'de Geesten'. Endegeest sluit direct aan op de Vogelwijk bij het 'landje van Bremmer'. In de eerste helft van het komende jaar moet voor de Geesten een nieuw bestemmingsplan worden vastgesteld. Dit heeft tot gevolg dat er op andere plekken gebouwd gaat worden in deze gebieden, wat invloed zou kunnen hebben op het woongenot in de Vogelwijk. Wat en waar is echter nog niet duidelijk. Er is door de gemeente Oegstgeest een meerjarige planning opgezet om dit steeds verder in te kaderen en helder te krijgen. Via een nota van uitgangspunten, opiniërende en besluitvormende vergaderingen en een gebiedsvisie zou dit uiteindelijk moeten leiden tot een nieuw bestemmingsplan.

Stichting behoud Wilhelminapark en Geesten

De partij die direct de belangen van de bewoners van de aanliggende gebieden vertegenwoordigt is de 'Stichting behoud Wilhelminapark en Geesten'. De stichting is opgericht om als spreekbuis op te treden namens de bewoners van dit gebied, naar in eerste instantie de gemeente en zo nodig ook de projectontwikkelaars en eigenaren van grond en goed. Voor de Vogelwijk hebben twee mensen (Thera en Mark van het Wijkcomité) hierin zitting.

De informatieverstrekking naar de bewoners is echter minimaal en de stichting doet daarom haar best dit te verbeteren. De plannen voor De Geesten schijnen namelijk al in een vergevorderd stadium te zijn. Uit gelekte informatie blijkt dat ze eind oktober in een besloten vergadering met B&W Oegstgeest, de fracties en de architect zijn gedeeld. Dit zonder een openbare discussie en het zoeken van communicatie met de omwonenden. Halverwege deze maand is er zelfs al een oordeelsvormende gemeenteraadsvergadering over deze plannen. De stichting heeft half december een gesprek met de burgemeester van Oegstgeest, om dit gebrek aan transparantie aan te kaarten.

Wilt u over de planvorming de nieuwsbrief van de 'Stichting Behoud Wilhelminapark en Geesten' ontvangen, dan graag een email sturen naar:

stichtingbehoudwpengeesten@gmail.com

Wij raden alle bewoners van de Vogelwijk van harte aan om dit te doen, zodat we met elkaar kunnen signaleren welke plannen er spelen en welk effect ze hebben op onze mooie wijk. "Veel oren en ogen maken licht werk"

Nogmaals de Geesten

Ook interessant is, dat naast het nieuwe bestemmingsplan er nog een andere zaak binnen de Geesten speelt. Deze valt niet binnen de bemoeienis als aangrenzend gebied in de gemeente Leiden, maar is wel interessant om te vermelden. Het betreft de huidige Leo Kannerschool in Oegstgeest, die dringend moet worden gemoderniseerd.

LEO KANNER ONDERWIJS GROEP

Hiervoor zijn vijf scenario's uitgewerkt. Eén van deze scenario's betreft nieuwbouw op een locatie in de Geesten. Het college van B&W van Oegstgeest trekt 400.000 euro uit om alvast een aanvang te maken met de bouwplannen. Dit wil het college doen, vooruitlopend op het nog vast te leggen bestemmingsplan. Als de het bestemmingsplan uiteindelijk anders wordt, is het geld dus weg. Hierdoor wordt wellicht indirect druk uitgeoefend op de gemeenteraad in te stemmen met het bestemmingsplan? Ondanks dat er geen locatie voor de bouw is aangegeven door het college, wordt in het Leidsch Dagblad van 25 november jl. gesproken over een stuk grond aan de Wassenaarsweg, grenzend aan de Kliniek Intensieve Zorg van Rivierduinen.

Hier bevindt zich op het moment het werkgebied van de manege Ponycentrum-Leeuwenhoek.

Abonneer je nu op de nieuwsbrief en ontvang informatie over De Geesten.
Mail naar stichtingbehoudwpengeesten@gmail.com

Transformatie Bio-Science Park

Rutger Hagen

Een nieuw, groot Campusplein op het Leiden Bio Science Park gaat in de toekomst gebruikt worden voor allerlei activiteiten voor studenten, universiteitsmedewerkers en ook de inwoners van Leiden. Denk bijvoorbeeld aan een kennisfestival, voorstellingen en sportactiviteiten.

De komende jaren wordt het Leiden Bio Science Park getransformeerd van bedrijventerrein naar een zogenaamd innovatiedistrict. Het Campusplein van de Universiteit Leiden wordt het hart van dit gebied. Het bevindt zich tussen een grootschalige ontwikkeling van woningbouw in het entreegebied aan de Plesmanlaan, het nieuw te bouwen sport- en tentamencentrum, het Collegezalengebouw en de tweede bouwphase van het Gorlaeus Gebouw van de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen.

Grote ligweide

De Universiteit Leiden wil het Campusplein, het hart van het Bio Science park, inrichten met een groene ontmoetingsplek met een vijver en zitjes, en een grote ligweide. Een festival programmeren op het Campusplein, een openluchtbioscoop of een yogaclinic – dat behoort straks allemaal tot de mogelijkheden. Dit plein zal vooral veel worden gebruikt als ontmoetingsplek van studenten en medewerkers van de Science Campus (de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen), waar zij kunnen werken en studeren. Maar uiteraard zijn ook inwoners van de stad hier welkom zoals omwonenden, cultuurliefhebbers en sportliefhebbers.

Impressie van het Campusplein, straks geschikt voor tal van activiteiten. © West 8

Het ontwerp van het Campusplein wordt de komende periode verder uitgewerkt. De realisatie van het plein gebeurt in twee fases in verband met de vele andere bouwprojecten in de omgeving. In 2023 is het hele plein klaar.

Vogeltrek over de Vogelwijk

Dick de Vos

Op de vroege ochtend van 3 oktober zag ik voor het eerst weer: koperwieken. Ik herkende ze aan het karakteristieke roepje: een langgerekt dalend *striiii*. De koperwiek is een van de wintergasten in Nederland. Ze zijn familie van de merel en de zanglijster, maar een stuk kleiner en goed herkenbaar aan een wit oogstreepje en koperkleurige flanken en ondervleugel. Zo komen ze aan hun naam.

Kramsvogel

Koperwiek

Een andere wintergast is de kramsvogel. Ook uit de lijsterfamilie, maar een stuk groter dan de koperwiek en ook groter dan de merel. Ook hun geluid is karakteristiek: een luid *tsjak*, soms een paar maal achter elkaar. Ze hebben bruine vleugels en een grijze kop en stuit. Kramsvogels zoeken hun voedsel meer op de grond dan koperwieken. Ze lopen statig over het grasveld. De merels gaan hen uit de weg.

Vinkenstraat

Koperwieken foerageren op de besdragende struiken en bomen in de wijk. Ik kan dat mooi volgen vanuit mijn zolderkamerraam. De lijsterbessen wordt het eerst opgegeten, daarna volgen de sierappeltjes van de appelbomen aan de Vinkenstraat. Momenteel is alles kaalgevreten en zie ik beide soorten niet zo veel meer. Ze zijn waarschijnlijk doorgevlogen, op zoek naar nog niet ontdekte voedselvoorraden. Op hun trektocht kunnen ze tot aan de Noord-Afrikaanse kust terechtkomen.

Koolmezen zijn er ook volop. Die zien we in de zomer ook. Toch is het maar de vraag of het dezelfde koolmezen zijn. Momenteel is er namelijk een koolmezeninvasie in Nederland van mezen die uit Oost-Europa hier willen overwinteren.

Bos van Bosman

Vogels trekken naar het zuiden vanwege voedseltekorten in hun broedgebied. Niet elke vogelsoort maakt zo'n lange reis naar Afrika, zoals zwaluwen; sommige trekken maar een stukje zuidelijker en dan komen ze in of over ons land. De Vogelwijk ligt gunstig voor veel trekvogels, namelijk vlak voor de versteende binnenstad begint. Ik heb zelfs een keer foeragerende barsijsen gezien in het Bos van Bosman. Het wachten is nu nog op pestvogels, die zijn echt bijzonder.

Vriendenevenement De Paulus

Anton van Kempen

De prachtige Pauluskerk aan de Warmonderweg biedt sinds 2007 plaats aan tal van culturele activiteiten zoals concerten, lezingen en theatervoorstellingen. Zij is plek van ontmoeting voor vele inwoners ook van de Vogelwijk. De Pauluskerk wil deze functie verder verstevigen en nog meer het karakter krijgen van een echte concert- en theaterzaal.

Bij deze ambitie hoort ook een verbeterde entourage, waaronder nieuwe, goed zittende stoelen en een verbeterde akoestiek. De investeringen die hiervoor nodig zijn kunnen niet uit de lopende exploitatie van De Pauluskerk betaald worden. Kortgeleden is daarom de Stichting Vrienden van Cultuurhuis De Paulus opgericht.

Word je onze vriend?

Als je vriend van Cultuurhuis De Paulus wordt krijg je daarvoor een verbeterd cultuurhuis dat zich nog meer en beter leent voor concerten, optredens van orkesten, theater-, muziekgezelschappen en koren. Daarnaast word je ieder jaar persoonlijk uitgenodigd voor een vriendenevenement. In ruil daarvoor betaal je elk jaar minimaal 30 euro aan de stichting.

Tartuffe – een meeslepende voorstelling

Het eerste vriendenevenement vindt al plaats op zaterdagavond 11 januari 2020, uiteraard in het Cultuurhuis De Paulus. Het gaat om een meeslepend film-muziekproject dat eerder dit jaar is vertoond in Amsterdam en met groot succes en lovende recensies is ontvangen.

Wilhelm Friedrich Murnau toverde Molière's 17de-eeuwse literaire avontuur om tot een 20ste-eeuws juweeltje. Dit doet de regisseur door binnen het oorspronkelijke verhaal nóg een verhaal te vertellen. Naast de opkomst en ondergang van de schijnheilige Tartüff, speelt het verhaal van een oude man, zijn konkelfoerende huishoudster en zijn liefhebbende maar onbegrepen kleinzoon.

Deze voorstelling wordt live begeleid door de Russische pianiste Olga Paschenko. Muzikant en universitair docent Jed Wentz stond samen met Paschenko aan de wieg van dit project en ontwikkelde nieuwe arrangementen.

De toegang tot dit evenement staat alleen open voor vrienden van De Paulus.

Hoe meld ik me aan?

Meld je aan als vriend via de website van het Cultuurhuis op:

<https://www.cultuurhuisdepaulus.nl/vrienden/>

Vrienden
Cultuurhuis
De Paulus

Ontvangst 19:30
Start 20:15
11 januari 2020

Stille film met live begeleiding

F.W. Murnau's

TARTUFFE

Door Ted Wentz & Olga Pashchenko

De Kloosters, Deel II

Theo Gijzenij

Dit is het tweede deel van een artikel over kloosters. In de komende Praatvogels volgen er meer artikelen over deze oorden van bezinning. De voetnoten kunt u opvragen bij de redactie.

De Minderbroeders kwamen in 1445 naar Leiden en hadden hun onderkomen op het Waardeiland aan een sloot die de Oude Rijn met de Nieuwe Rijn verbond, en met de toepasselijke naam: *het slootgen Gods*. Die locatie was net buiten de stadsmuren wel zo veilig gekozen gezien het besmettingsgevaar. Ook hun outfit met de lange mantel en het snavelmasker was er voor hun protectie. In de snavel zaten kruiden en olie. Zo dachten ze immuun voor de pest te zijn. De Minderbroeders behoorden tot de orde van de Franciscanen, gesticht door Franciscus van Assisi, die zijn leefregels begin 13e eeuw verkondigde, en in heel Europa vele volgelingen kreeg. Naast het afleggen van de drie gebruikelijke kloostergeloften en afstand doening van alle aardse bezittingen, lag het accent bij de Franciscanen vooral bij de hulp en verzorging van de zieke medemens.

Onreinen

Ze kregen van de stedelijke overheid een vergoeding voor deze verzorging van de onreinen, en ook een aparte vergoeding voor elke begrafenis, maar ze kregen geen vergoeding voor hun tijd en moeite als ziekentrooster. De Minnebroeders werkten goed samen met een ander groot klooster, ook net buiten de stadsmuren gelegen: het Hiëronymusdal, ook wel het Lobsenklooster genoemd. De gemeente kocht het Hiëronymusdal in 1526 en koppelde het aan het Catharinagasthuis als een soort *buitenziekenhuis*, speciaal bestemd voor de verzorging van de onreinen. Ook met het Catharinagasthuis werkten de Minnebroeders goed samen. In aanloop naar het Spaans beleg van 1573/1574 werden de gebouwen van het voormalige Hiëronymusdal met de grond gelijk gemaakt, zodat het geen voordeel voor de Spanjaarden zou kunnen zijn. Na

Pesthuis aan de Pesthuislaan (Wikipedia)

twee tijdelijk onderkomens werd, na de erge pestepidemie van 1635, het pesthuis gebouwd. De overheid verwachtte ook van de twee monnikenorden dat zij hielpen bij het in de gaten houden of in de huizen waar pest heerste of had geheerst, de (veiligheids)regels daaromtrent wel in acht werden genomen. Per stad konden de verordeningen natuurlijk iets verschillen.

Cellebroeders

Wanneer de Cellebroeders zich precies in Leiden vestigden is niet bekend maar vóór 1421, en dus waren zij hier eerder dan de Minnebroeders. Ook zij leefden volgens regels opgesteld door hun kerkvader St. Augustinus, legden ook de drie geloftes af. Toch kregen zij pas in 1472 hun officiële ordestatus van paus Sixtus IV met daaraan verbonden het recht op een eigen klokkentorentje op

hun kapel zodat zij hun beschermheilige St. Alexius thuis konden eren. Maar ondanks die formele ordestatus waren de Cellebroeders geen gewijde priesters, maar eigenlijk net één stapje daaronder, een beetje vergelijkbaar met de begijntjes/begarden. Vermoedelijk waren de Cellebroeders hier met een klein aantal, hooguit ongeveer 15 man. Hun eerste locatie zou aan de huidige Papengracht geweest zijn, maar ze zijn met name bekend door hun klooster op een terrein tussen de naar hen genoemde toenmalige Cellebroedersgracht en de Achtergracht. De gemeente had hen toestemming tot bedelen gegeven, met de bedoeling dat het klooster daarmee zo veel mogelijk selfsupporting zou zijn, en dus minder bij de gemeente zou aankloppen voor financiële steun.

Deplorabele Behuizing

Toch stuurden de Cellebroeders de overheid een rekwest in september 1567 voor financiële hulp om hun deplorabele behuizing te verbeteren. Ze kregen 25 gulden hiervoor uitgekeerd. Formeel viel het doek voor het klooster in 1576, dus twee jaar na het Leidse beleg en ontzet, maar dat ging niet helemaal van een leien dakje. Een van de laatste paters van de Cellebroeders was Gerrit Zybout. Hij haalde alle nieuwszenders met het volgende smeulige verhaal: er waren in 1573/74 tijdens het beleg van Leiden hier ook wat Franse soldaten. Die dachten op een gegeven moment een aardige slag te kunnen slaan met een overval op het Cellebroedersklooster. Maar deze Franse soldaten hadden buiten de pater gerekend; die betrapte hen en viel hen met een mes aan. Hij won het pleit door één soldaat, na verwonding met dat mes, zelfs te doden met een mestvork. Pater Gerrit werd hiervoor twee jaar verbannen, maar was op tijd weer terug om het einde van het klooster in 1576 mee te maken, al was bij die teloorgang niet hij maar ene Jan Adriaenszn de pater. De liquidatie van het klooster werd in de vertrouwde handen gelegd van stadssecretaris Jan van Hout. Hij begon met de verkoop van alle roerende goederen, betaalde uit die opbrengst de uitstaande schulden en wat overbleef kwam ten goede aan de Heilige Geestmeesters van het weeshuis. De bestuurlijke laag van Leiden gaf Jan van Hout vervolgens opdracht een grondig onderzoek in te stellen naar de werkelijke gang van zaken van de orde want er waren behoorlijk wat geruchten over zwaar moreel verval en plichtsverzuim.

Niet Armlastig

Toen Van Hout Jan Adriaenszn dwong tot opening van de boeken en alle andere kloosterbescheiden, bleek dat het klooster helemaal niet zo armlastig was zoals zij zelf beweerden; er waren behoorlijk financiële reserves. Leiden verkeerde op dat moment in een economische crisis, en er was schaarste aan veel levensbehoeften voor het gewone volk, maar de voorraadkasten van de Cellebroeders puilden uit met kazen, vlees prima bieren en ga zo maar door, alles tot verbazing van Jan van Hout en zijn helpers. Hij dwong de pater ook een laatste kast te openen, wat die laatste tevergeefs probeerde te verhinderen. In de kast bleken veel waardepapieren te zitten en ook zilverwerk, munten en juwelen! Alles werd direct in beslag genomen zonder acht te slaan op het gejammer van pater Adriaensz die beweerde dat die inhoud zijn persoonlijk eigendom was (hoezo armoede?). Het was in 1576 dan wel het einde van de Cellebroeders in Leiden, maar nog niet voor de persoon van Jan Adriaensz. Hem komen we nog één keer tegen in 1582, wanneer hij om een verhoging van zijn alimentatie vraagt en hij werd toen omschreven als Jan Aerntsz, chirurgijn, eertijds Cellebroeder.

Wist u dat...

- ❖ vogels een zeer effectief systeem tegen de kou hebben vanwege een laagje keratine op hun tenen dat niet bevriest? En dat deze diertjes beschikken over een klein maar compact netwerk van bloedvaten waardoor hun poten net niet bevriezen en ze weinig lichaamswarmte verliezen?
- ❖ hun pootjes geen spieren maar slechts pezen bevatten die weinig bloedtoevoer nodig hebben?
- ❖ CTY Books de naam is van een nieuw Boutique hotel aan de Nieuwe Rijn in het oude pand van boekhandel Oosters Antiquarium?
- ❖ gasten via een QR-code inchecken en op hun kamer een iPad vinden met alle benodigde informatie?
- ❖ Best Western Hotel aan de Lange Mare binnenkort zal worden omgetoverd in een cultuurhotel?
- ❖ Virtuorium de naam is van het nieuwe virtual reality centrum aan de Nieuwe Rijn?
- ❖ Ligplaats MS Hope en Ligplaats MS Fortune de namen zijn van de twee gevelstenen in de fietstunnel van het Rijnsburgerviaduct?
- ❖ deze gevelstenen zijn gemaakt door de Leidse kunstenaar Jan Kleingeld, voor een tentoonstelling 'langs sombere plekken in de stad', in 1993?
- ❖ de kunstenaar in de tunnel onder het spoor associaties had over de verborgenheid van scheepvaart in Leiden en dat de tunnel hem op de gedachte bracht dat hier een binnenvaartschip geparkeerd kon worden, met de tunnel als schuilplaats? Je moet er maar op komen!
- ❖ een fietsbel verplicht is en dat het ontbreken ervan een boete kan opleveren van 35 euro?
- ❖ fietsen tegen de richting een duur grapje van 55 euro kan worden?
- ❖ de Meelfabriek wordt omgetoverd in lofts en appartementen?
- ❖ op datzelfde terrein ook de Singeltoren zal verrijzen?
- ❖ bij het Centraal Station twee hoge nieuwe torens verrijzen met de namen de Lorentz en de Geus?
- ❖ de Lorentz een gigantisch gebouw wordt met een oppervlakte van 50.000 vierkante meter? En met een fietsenkelder van 4800 stalplaatsen?

- ❖ in het gebouw De Geus een grote bioscoop komt met meerdere zalen, en daarnaast ook winkels, horecagelegenheden, woningen, ruimte voor congressen en parkeergelegenheid?
- ❖ in campus Yours, bij de Lammenschans, veel studenten- en starterswoningen worden gebouwd?
- ❖ de witte prijzenslager aan de Lange Mare zijn zaak heeft gesloten omdat hij met pensioen ging? En dat daar binnenkort een Islamitische slager zijn deuren opent?
- ❖ Maria Catharina Swanenburg, beter bekend als Goeie Mie, al haar kinderen verloor waarna zij een alcoholprobleem kreeg?
- ❖ Ze zo goed was in haar baantjes, als wasvrouw, kinderoppas en ziekenverzorgster, dat ze de bijnaam Goeie Mie kreeg?
- ❖ Goeie Mie begrafenisfondsen en verzekeringen afsloot op de levens van de oudjes die zij verzorgde, waarna zij deze mensen vergiftigde zodat zij het geld kon opstrijken? En dat zij zelfs haar eigen familieleden vergiftigde? Eerst haar schoonzus, daarna haar neven, tante en uiteindelijk zelfs haar eigen ouders.
- ❖ Goeie Mie met haar moordpraktijken 3000 gulden verdiende?
- ❖ in onze wijkspeeltuin ook gymtoestellen voor ouderen staan?
- ❖ als de eerste dag van een maand een zondag is, dat dan sowieso een vrijdag de 13e in die maand zit?
- ❖ sommige vogels hun eten het liefst van de grond pikken, zoals roodborstjes en lijsters, vinken en heggenmussen?
- ❖ deze vogeltjes blij zijn met een stukje (half rotte) appel of peer, gekookte aardappel of restjes spaghetti?
- ❖ de distilleerderij Clusius Craft Distillers wodka weet te produceren uit onbespoten Nederlandse tulpenbollen?
- ❖ ook in 2020 opnieuw 20 gezellige zondagmiddagconcerten zullen plaatsvinden in de Waterlelie in de Leidse Hout?
- ❖ het enthousiaste Waterlelieteam u graag ontvangt als vrijwilliger om op deze zondagen mee te helpen met het verzorgen van een muzikantendrankje en het verspreiden van de programmabrochures? Opgeven kan bij coördinator Werner Hendriks: 06-50526176 of via info@vriendenvandeleidsehout.nl

Agenda

- ❖ 1 januari Nieuwjaarsborrel Vogelwijk, Speeltuin 16:00
- ❖ 17 maart ALV Wijkcomité Vogelenwijk
- ❖ 13 april Deadline Praatvogel

- ❖ Elke 3e donderdag van de maand in het Speeltingebouw:
Vogelnetwerkcafé: 10:30 – 12:00

Praatvogel Poëzie

Troostlied voor wie met Kerst alleen is

*Wees niet zo bang voor Kerst.
Het zijn twee dagen,
dat is niet meer dan achtenveertig uur.
En uren, het ene vlug, het andere trager,
uren vervliegen op den duur.*

*Raak niet verloren in herinneringen,
wees toch een beetje wijzer deze keer.
Zing maar 'Stille nacht' als je kunt zingen,
want stil zal het zijn, die nachten. Zeer.*

*Zing in jezelf: 'De witte vlokken zweven.'
Terwijl de regen langs de pannen ruist.
Het kind is niet in Bethlehem gebleven:
Het is naar Golgotha verhuisd.*

*Gedenk de dieren op de schalen en borden,
die zitten meer dan jij in de puree.
Eten is beter dan gegeten worden
ook in de glans van Lucas 2.*

*Zeg 'nee' als mensen je te eten vragen,
want in een andermans gelukkige gezin
daar is de kerstboom enkel te verdragen
met een uitslaande brand erin.*